. 3845.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

.. blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des ..ags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de ..nsteden franko p. p. *f* 6.00.
..*ieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan »het Bureau .. DE TIJD."

WOENSDAG 28 DECEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Heeren Geabonneerden van „de Tijd", die de verschuldigde gelden ..r het loopend kwartaal nog niet hebben ..gezonden, werden verzocht die tijdig, .. wel *uiterlijk den 31 dezer maand* ..n de Administratie te doen toekomen, ..n einde geen vertraging in de toezending ..r Couranten te ondervinden.

AMSTERDAM, 27 December.

Over de pauselijke kwestie, die thans, gelijk altijd, de ..l is, waar om de geschiedenis zich beweegt, levert de ge..ale schrijver van den *Katholiek*, die haar bereids in den ..mer besprak, een nieuw artikel, dat de overweging van ..n elk, wie hij zij, Roomsch of Protestant, overwaardig is. ..r zijne beschouwingen over den aard en de gevolgen der Protestantsche hervorming toetst hij den tegenwoordigen ..ropeschen toestand aan de Protestantsche beginselen .. levert eene wereldbeschouwing zoo diep en zoo waar ..pgevat, als wij die nergens ooit hebben ontmoet. Wie ..eten wil wat er thans in de wereld omgaat, *moet* dát ..en. De Napoleontische politiek wordt er daarenboven .. voortreffelijke wijze ontvouwd. Gaarne zouden wij .. gansche artikel, dat zeer uitvoerig is, overnemen. ..ar wij willen der *Katholiek* niet berooven (1). Wij ..llen ons derhalve tevreden stellen met twee belangrijke ..ten. Wij laten van daag het slot volgen, waarin de ..poleontische politiek omtrent den Paus wordt ont..wd. Het luidt:

„Dewijl wij slechts ten doel hebben, aan te toonen, .. in deze met en uit het Protestantisme zich ontwik..lende tijden, niet een oppervlakkig rationalisme, niet ..enlijke onverschilligheid, niet positieve logica heerscht, ..ar eene vreesselijke poëzij, een van menschen gemaakt ..ernaturalisme, eene verwarring van oneindig en eindig, .. meer en meer in orgiasme en in oorlogen van be..sel dreigt uit te breken — hebben we de bedrijven ..n Napoleon niet in 't bijzonder na te gaan. Wij zou..n den geest des tijds, dien wij reeds genoegzaam ..bben gekenmerkt slechts terugvinden in zijn Louis..lippistische *quasi-légitimité*, waarnaar hij zich Na..leon III noemt, in zijn revolutionair *suffrage universel*, .. zijne vredespolitiek, die de volken, als nog geen ..it van den grond genomen hebbende barbaren, tegen ..r elkander doet gewapend staan, in zijne zich boven ..storische regten verheffende absolute rede, en met ..aat voortgaande onmatigheid, in zijne bevordering van .. weelde, van het beursspel, van de socialistische en communistische rigting der eeuw, niet weinig in zijne congressen en diplomatie, vooral in zijnen eerbied voor de godsdienst en de begunstiging harer bestrijders.

„Een feit is genoegzaam en moet hier worden aangevoerd, om én hem én de eeuw waaraan hij dienstbaar is, te kenschetsen als in opstand tegen God; en dat feit, gelijk onze Katholieke lezers het aanstonds gevoelen en begrijpen, is zijne poging om het hoofd der Kerk, dat is, het hoogst geestelijk gezag aan zich en zijne plannen te onderwerpen. Wij hebben reeds elders gezegd en in de schoone redevoering van de Montalembert als een woord van Barrot teruggezonden, dat in den Paus Kerkelijk en Staatsgezag moeten vereenigd zijn, opdat alom Kerk en Staat zouden onderscheiden blijven. Wie .. [illegible] .. de Paus door zijne tijdelijke onafhankelijkheid wordt in staat gesteld zijne geestelijke onafhankelijkheid, en daardoor de regten der Kerk tegen over den Staat als daarvan onderscheiden te handhaven? Of de Paus eene provincie van den Pauselijken Staat meer of minder onder zijn gebied had, zou al zeer weinig en zooveel als niets beteekenen. Van dat standpunt zou men de zaak te beschouwen hebben, indien wij nog in strijdlustige riddertijden leefden, en een of ander Italiaansch prinsje zich van dit of dat gedeelte had meester gemaakt. Maar dat is de zaak niet; het is geen strijd om een strook gronds, het geldt geen goede of booze daad, het geldt een *principe*, en ieder die bedenkt, hoe in onzen oververstandigen tijd ieder feit geallegoriseerd, getheoretiseerd, en tot puren geest gesublimeerd wordt, zal wel van te voren besluiten, dat thans eene openbare aanranding niet slechts van dezen of genen koning, maar van den Paus eene ontzettende beteekenis heeft, en een zich verwerkelijkend idee is. Het is de revolutie die zich voortzet, die voor haar doel 's Pausen tijdelijk en geestelijk gezag wil vernietigen, die de Kerk wil plaatsen onder den Staat, het geloof onder de rede, en den mensch maken tot stichter der maatschappij, tot opperste oorzaak der wereld en harer historie, tot bron der godsdienst, in 't kort tot God zelven. 't Is antichristendom in aanval tegen den vertegenwoordiger van Christus op aarde.

„Waarvan is de Kerkelijke Staat het produkt? Van eene geschiedenis die van de apostelen-tijden af zich voortzet, en nader van eene toepassing des Christendoms op de openbare politieke betrekkingen, omstreeks de zesde eeuw begonnen, en die tot in de zestiende eeuw voortduurde. Aan 's Pausen stelling als vorst beantwoordde de gansche toestand, bijv.: de Kerk had overal groote bezittingen; de geestelijkheid nam als zoodanig plaats onder de rijksstenden, enz. enz.

„Nagenoeg niets van dien toestand is overgebleven. De geestelijkheid is als zoodanig buiten de politieke orde gesloten, is beroofd van goederen en bezittingen, wordt bezoldigd als ware zij dienaresse van den Staat, en, de goddelijke Voorzienigheid ter zijde gelaten, heeft 's Pausen gezag slechts drie groote krachten in zijn voordeel, of die er mede overeenkomen: de millioenen en millioenen Katholieken, de onderdrukte natuur der dingen, die altijd aan 't werken blijft, en het welbegrepen belang der vorsten. Maar de geest der eeuw, de heerschende instellingen, de rigting der wetenschap zijn regtstreeks met het bestaan van 's Pausen vorstelijke magt in strijd, en wie den algemeenen toestand van heden voor goed houdt, moet den Kerkelijken Staat aanzien als eene anomalie die behoort te verdwijnen.

„Maar wie heeft aan de geschiedenis eene andere wending gegeven? wie 's Pausen geestelijk gezag, dat is, den grond van zijne tijdelijke magt, ontkend? wie de Kerk van hare goederen beroofd, haar ondergeschikt willen maken aan den Staat, de geestelijkheid buiten alle politieke betrekkingen gesloten, en als ondergeschikte staatsambtenaren behandeld? De hervorming en de zich daaruit ontwikkelende revolutie.

„Welnu, diezelfde geest, diezelfde revolutie zet haar werk voort, en dewijl zij buiten de Katholieke Kerk nagenoeg overal en van alles meester is, zoo is de beweging tegen den Paus algemeen, en doet Napoleon niet anders, dan zich aan 't hoofd plaatsen om haar in zijn voordeel te regelen. Een van beiden moet verwinnen, òf de Paus, òf de revolutie.

„Daarbij bedenke men, op wat wijs bijzonder Napoleon den strijd tegen het Pauselijk gezag regelt. Dat hij de Pauselijke Staten in oproer helpt brengen, ten einde als eenige beschermer, dat is, eenige meester op te treden, en tot den Paus te kunnen zeggen: gij regeert niet goed, gij moet uwe staatsorde veranderen, en uw rijk eene andere omschrijving verkrijgen — is volkomen in den modernen revolutie-geest (1). Maar wat van meer gewigt is en nader aantoont, hoe de rede zich boven openbaring en Kerk verheft: door wie en uit wiens naam zal de Paus, aldus, geoordeeld en veroordeeld worden? Door een Europeschen Areopagus, door de vorsten, die uit eigen naam, en als last en magt hebbend *om voor de orde, de rust en het heil der volken te zorgen*, over de eerbiedwaardigste, heiligste, openbaarste regten zullen beslissen naar welgevallen, beslissen tegen den Paus, beslissen boven den Paus. Of dat zal gebeuren of niet gebeuren, doet op 't hooge standpunt, waarop men zich hier plaatsen moet, niet af. Genoeg dat de poging bestaat. De vorsten, en ziedaar het schrikkelijk teeken, matigen zich een *zedelijk* gezag aan *over den Paus*, over dengene, die door millioenen als Stedehouder van Christus vereerd wordt, en zullen hem, den herder, dat is, regeerder bij uitnemendheid, leeren hoe hij regeren moet, ja uit naam der rede, der orde, der billijkheid, hem de regering zijns lands ontnemen! De Pausen zijn dikwerf uit Rome verdreven, meer dan eens is daar de republiek uitgeroepen, en de Duitsche keizers hebben langen tijd gepoogd, het zigtbaar hoofd der Kerk voor hen te doen bukken. Met regt erkennen de voornaamste Protestantsche schrijvers, dat het in dien strijd te doen was, wie heerschen zou, óf stoffelijk geweld óf de geest, en huldigen der Pausen standvastigheid, welke de zegepraal des geestes bewerkend, Europa van barbaarschheid gered hebben. Hoeveel vreeselijker is de thans gevoerde strijd! Hij is tusschen het geloof en de zich boven God en godsdienst verheffende absolute rede, tusschen geest en geest, den levenden geest Gods en den hoogmoedigen geest des menschen.

„Eindelijk bevestigt de eisch zelfs, dien men aan den Paus stelt, het gewigt en den aard dien ons de gang der geschiedenis en de plannen van den zich ontmaskerenden revolutionairen keizer reeds zoo duidelijk aanwijzen. Die eisch is, dat de Paus aan een geheel leekengoevernement, 't welk naar de moderne constitutionele begrippen is ingerigt, het bestuur van zijne Staten zal in handen geven (1). Dat beteekent niet minder dan dat de Paus zelf afstand doe van zijn tijdelijk gezag, als strijdig met het heil zijns volks en den vrede van Europa, dat hij ingewikkeld erkenne, dat zijn geestelijk gezag eene ijdelheid is, en hij den knie buige voor den revolutionairen afgod.

„Wij herhalen wat wij elders gezegd hebben. Wanneer er een kerkelijk of geestelijk gezag bestaat, dan kan dat gezag bezitten en zich tot tijdelijke of vorstelijke onafhankelijkheid verheffen. Ook de Protestantsche kerken beweren te kunnen bezitten, en indien daar een hiërarchie bestond, zou deze insgelijks die bezittingen administreren gelijk de Paus het bezit der Kerk. Door schenkingen is de Katholieke Kerk rijk en de Paus vorst geworden. Vergeten wij echter er niet bij te voegen, dat het geestelijk gezag reeds als zoodanig politieken invloed kan verkrijgen en verkregen heeft. Indien de geestelijkheid in de Europesche Staten tot de stenden behoorden, en een der organische bestanddeelen uitmaakten van de staatsorde, was dat niet alleen om hare tijdelijke bezittingen, maar oorspronkelijk en bijzonder om hare geestelijke waardigheid zelve. 't Zij genoeg om te doen zien, *dat 's Pausen geestelijk gezag de historische en nog altijd blijvende grond is van zijn vorstelijk gezag*, waaruit volgt, dat wie aan den Paus niet toelaat, zijne staten overeenkomstig het beginsel van hun bestaan te regelen en te besturen, hem niet alleen zijne soevereiniteits-regten, maar zijn geestelijk gezag poogt te ontweldigen. *Geestelijk gezag* is het *staatsprincipe* van het Romeinsche vorstendom, en wel zoozeer, dat, hield het Katholiek geloof op te bestaan, dat vorstendom zoude ophouden. Naar zijn principe nu moet ieder Staat geregeld worden. Een militaire Staat vordert tot zijn behoud, dat hij eene meer militaire rigting hebbe en militairen de voornaamste en evenredig de meeste posten bekleeden; een patrimoniaal Staat, dat er een adel zij en aristokratische geslachten met de staatsambten bekleed zijn; een handelstaat, dat de openbare orde republikeinsch zij, en mannen van den handel in 't bestuur zijn, en, om er dat voorbeeld nog bij te voegen, in den moder-

---

(1) .. *Katholiek* levert een dubbel nommer. Hebben de lezers daarop eenigen tijd gewacht, zij worden daarvoor ruimschoots vergoed. Geheel het nommer is belangrijk. Wij gevoelen ons geneigd, om het geheel in *de Tijd* op te nemen. Het zou ongeoorloofd zijn, alhoewel ons daartoe de vrijheid gelaten .. maar wij zullen in de noodzakelijkheid komen, om altans .. inhoud van alle artikelen in onze kolommen te bespreken. Wij vertrouwen dat vele onzer lezers zich opgewekt zullen gevoelen, om zich den *Katholiek* aan te schaffen.

(1) Even listig zou het plan zijn, dat men aan Napoleon toeschrijft, den Kerkelijken Staat onder den waarborg te plaatsen der Katholieke mogendheden. De oud-romeinsche bescherming zou daarboven te verkiezen zijn. Wie door zulk een garantie moet staande blijven, en wel bijzonder een Paus, heeft zijne onafhankelijkheid reeds verloren.

(1) Zulks blijkt op nieuw uit den door 't Fransch goevernement rondgezonden brief, waarin ter kwader trouw en zonder eenig ontzag voor de openlijke protestestatiën van den Paus, die reeds in het officiele staatsblad van Rome zijn openbaar gemaakt, hem beloften in gemelden zin worden toegeschreven die hij nooit heeft gedaan.

men, istischen beambtenstaat moeten juristen de ambten bekleeden, en het eigenlijk bestuur een advokaten-dis- uut zijn. Evenzoo moet in eenen geestelijken of Kerkelijken Staat het staats-principe, dat is, het geestelijk gezag eene staatsorde *sui generis* voortbrengen, en geestelijken de meeste of voornaamste ambten bekleeden. Dat is zoo gewis, als de gevolgen beantwoorden aan de oorzaak, en wie die gevolgen niet wil, hij verwerpt de oorzaak, hij ontkent het geestelijk gezag (1), zelfs als bestaand feit.

„Maar wat meer is: men wil den Paus dat soort van goevernement opdringen, dat, als wij gezegd hebben, theoretiesch en naar zijn oorsprong beschouwd, eene goddelooze omkeering is der orde; waarin *principiëel* het koningschap, bijgevolg Christus en God zelf geloochend wordt (2), en de mensch beweert zelf stichter te zijn der zedelijke orde; waarin dientengevolge het staatsbestuur zich ontwikkelt uit een openbaar voortdurend gevecht, en de oplossing in democratie en communisterij het op afstand geplaatst ideaal is. Zulk eene staatsregeling kan men als feitelijk bestaand regt erkennen, en is men niet alleen verpligt als zoodanig te erkennen, waar zij bestaat, maar door haar, als feitelijk regt, getrouw na te leven, zou men met de natuur medewerken, welke allerlei overgangen en middelen heeft om de ware orde weder in te voeren. Maar het is geheel iets anders, zulk een goevernement *vrijwillig* op te rigten, en een Paus, die het deed, zou door de beteekenis en moraliteit aan zijne openbare handelingen verbonden, niet bloot een dergelijk feitelijk goevernement invoeren, maar er den theoretischen zin aan doen hechten dien het heeft, en die zin is goddeloos.

„Wie zich nu niet door de protestatiën, noch door de inkleeding der zaken, noch door de bekrompen redenering der oppervlakkige wijsneuzen misleiden laat, maar de zaak beschouwt in het licht dat er de geschiedenis en de geest dezer tijden over verspreidt, zal den ontzettenden strijd die er plaats heeft en 't gewigt van het oogenblik begrijpen. De draak verheft zich tegenover de vrouw die baren, dat is, tegenover de Kerk die een nieuw tijdperk voortbrengen zal. Want niet alleen zijn wij zeker van de overwinning, maar wij zien de Kerk reeds op dit oogenblik in hoogeren luister schitteren. De Paus, de stedehouder van Christus, het blijkt, is het middelpunt waarom de geschiedenis wentelt; te Rome is de beslissing der dingen. En welke hoogere geestelijke krachten ontwikkelen zich alom in de Kerk! Alle bisschoppen der wereld scharen zich om den Paus, alle priesters om hunne bisschoppen, en de leeken grijpen alle middelen aan om van hun geloof in Jesus Christus, hunne trouw aan de Kerk, hunne kinderlijke gehechtheid aan den Vader der geloovigen te doen blijken (3). Wie dat niet als een overwinning begroet, hij weet niet welke overwinningen door den geest Gods gevierd worden. Onze hoop gaat verder, wij verwachten dat wat gebeurt en gebeuren zal, op de Protestanten heilzamen invloed zal oefenen. Er zijn er zoo velen, die niet naar zekere algemeene veronderstelling, maar blijkbaar ter goeder trouw dwalend, opregte waarachtige Christenen zijn, leden, levende leden eener Kerk die zij miskennen. Zouden zij dan niets zien? Zou die godsdienstige beweging onder alle Katholieken die groote slagorden waarin zich de Kerk in alle landen schaart, om te strijden met de wapenen des geestes, des geloofs en der liefde, zou het lijden van den grijzen, goeden Pius niets verkonden aan hun geest, niets influisteren aan hun hart? We laten aan onze Katholieke lezers het antwoord over; dit echter is eene zekerheid, dat de Protestanten die aan hunne Christelijke gezindheid meer doorzigt paren, geenszins zijn ingenomen met hetgeen thans in Italië geschiedt. Indien Guizot Frankrijk Katholiek wenschte, omdat hij het Christelijk wenschte, hoeveel te meer zal een dergelijke wensch die van vele nadenkende Protestanten zijn ten opzigte van Italië en het zuidelijk Europa. Nog onlangs zeide de hoogleeraar Leo in 't van hem uitgegeven dagblad, dat men wel verre van de Italianen te willen protestantiseeren gelijk thans geschiedt, men ze moest dwingen om in de Katholieke Kerk te blijven, en wat Stahl er over denkt is wel op te maken uit hetgeen hij zegt van de Katholieke Kerk, als voortzetting der Apostolische historie, of ook uit zijne getuigenis van den Paus. Na slechts aan opgewondenheid van vroeger tijd te hebben toegeschreven, dat men den Paus voor den antichrist hield, vervolgt hij: „Niet de Paus is het die „niet bekent, dat Jesus Christus in 't vleesch gekomen „is (Joh. 4), integendeel *aan hem heeft de Christenheid „het te danken, dat maar de ware belijdenis van den „Zoon Gods, te midden dier twisten over de leer* [ten „tijde der hervorming] *is bewaard gebleven*. Men behoort „toch het Apostoliesch kenteeken niet juist om te keeren. De Paus heeft zich valschelijk [zonder grond] het „stadhouderschap van Christus op aarde toegeschreven, „*maar hij heeft nooit aan Christus de eer onthouden, „nooit zich zelven op goddelijke wijze laten aanbidden, „nooit zich eene heerschappij naar believen toegeschreven. Hij heeft ten allen tijde zich voor een zondig mensch „erkend en zijne heerschappij steeds beschouwd als gebonden aan het overgeleverd geopenbaard geloof en de „goddelijke geboden, en heeft getracht de volken der „aarde aan dat geloof te onderwerpen en de eer van „Christus boven alle rijken te verheffen. Gregorius de „Groote, Innocentius* III [die Ultramontaan bij uitnemendheid], *Pius* VII *zijn geen afbeeldsels van den an- „tichrist, maar uitverkoren werktuigen van Christus*" (*ausersehene Rüstzeuge Christi*) (1). Maar als naar Stahl de Paus zelfs ten tijde der hervorming, die het voor de eer van Christus beweerde op te nemen, het ware geloof aan Christus of den Zoon Gods voor de Christenheid bewaard heeft; als hij Pius VII, den bestrijder van Napoleon en de revolutie, een uitverkoren werktuig van Christus acht: wat zal hij dan van den tegenwoordigen bestrijder van Napoleon en de revolutie, van Pius IX oordeelen? Zulke getuigenissen zijn noch met het Protestantisme in 't algemeen, noch met Stahl's bijzondere Protestantsche gevoelens overeen te brengen. Het is licht van buiten in hem doorgedrongen, en toont ons den indruk dien de Katholieke Kerk op welgezinde Protestanten maakt."

(1) Dat te Rome bijzonder geestelijken aan 't bestuur zijn en ambten bekleeden, behoeft volstrekt geene verschooning. Zoo behoort het. Integendeel zou er verschooning nodig en 't niet goed te maken zijn, indien het anders ware.

(2) Waarin men niet eenen Koning voor zich aan 't hoofd heeft noch hebben wil, maar waarin men absoluut en principiëel *het* koningschap, *het* gezag, alzoo inzonderheid den Koning der Koningen verwerpt.

(3) Hetgeen ons daarbij bijzonder treft, is de ijver der Ieren. 't Zegt weinig in de oogen der politieken, wij weten het; maar wat zegt het in de oogen van God, als een om Hem eeuwen lang verdrukt, gehoond en gemarteld volk zijnen naam verkondigt, en zich in vurigen ijver tot Hem verheft!

(1) *Die Lutherische Kirche und die Union. S.* 464.

Volgens geruchten, door de *Drentsche Courant* in omloop gebragt, zou er sprake zijn van een kabinetswijziging in dien zin dat de heer Boot, als minister van Justicie zou aftreden, en door den heer Godefroi vervangen worden. Dit gerucht komt ons eenigzins vreemd voor, wijl wij niet regt vatten hoe de heer Godefroi in een kabinet zou willen zitting nemen, waarover hij nog onlangs het strenge vonnis uitsprak dat het zijn pligt niet heeft betracht. Eerst als met den heer Boot ook de ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën aanstalten maakten om heen te gaan, zouden wij een optreden van den heer Godefroi in het tegenwoordig kabinet mogelijk achten. De *Drentsche Courant* twijfelt er trouwens ook aan, doch op andere gronden dan wij, dat de heer Godefroi de portefeuille van Justicie zou aanvaarden.

Men schrijft ons uit Noord-Brabant:

„Wat enkele leden der policie bij ons in hun schild voeren begrijp ik niet. Gewis strekken de bevelen, die zij nu en dan ontvangen en uitvoeren, niet om aan de Katholieke ingezetenen in Noord-Brabant te behagen. Is er iemand, die zich het genoegen geven wil om ze te plagen? Hij is volkomen op weg om zijn doel te bereiken; maar of hij een dienst aan den Koning en het land bewijst, dat meen ik te mogen betwijfelen. Men is namelijk bezig om in Noord-Brabant een systeem van inquizitie in te voeren, dat daar in zeer kwade aarde valt. Verbeeld u, men heeft ons allen opgevoed in den haat der inquizitie. Zoo er iets is in Nederland en gevolgelijk ook in Noord-Brabant nationaal, dan is 't bij elken Nederlander, die niet onder de verdenking staat, dat hij een moord gedaan of een brand gesticht, of een diefstal gepleegd heeft, de ingeboren afkeer, om de policie, of wie er meê in verband staat, als een *inquiziteur* in zijn huis te ontvangen, die u uitvraagt en opteekent al wat hij believt. Intusschen, men poogt in Noord-Brabant eene dergelijke inquizitie in te stellen. Herhaaldelijk zijn aan verschillende gestichten allerlei indiskrete vragen gedaan, waarmeê de policie hoegenaamd niets te maken heeft. Dezer dagen nog ontvingen de Capucijnen te Velp eene inquizitoriale aanschrijving, naar men ons zegt, door middel van het kantongeregt te Grave. Te S. M. Gestel heeft men 't nog erger gemaakt. Daar heeft men op het kleine seminarie twee gendarmen afgezonden, om er vragen te doen, waarop niemand antwoord schuldig is. Dat is de inquizitie, die ze met de sabel op zij en de karabijn in de hand op het lijf valt. Wie de uitvinder van die beleefdheid is weet ik niet; maar dat zij hatelijk en ondragelijk is, geschikt om in gansch Noord-Brabant kwaad bloed te zetten, dat zal mij niemand betwisten. Ik beveel daarom de zaak aan de aandacht van den minister van justitie, die een vreedzaam en vredelievend man is, en niet geneigd kan zijn om in deze onrustige tijden in Noord-Brabant door inquizitoriale maatregelen, ontevredenheid en onrust aan te kweeken. De minister weet trouwens, zoo goed als ik, dat niemand verpligt is aan onbevoegde nieuwsgierige vragers antwoord te geven, ook al bekleeden zij een geregtelijk ambt, of al dragen zij lood en staal op zij. Men zal wel doen met dergelijke onbevoegden zonder antwoord af te wijzen."

wanneer zij niet een mandaat hebben, dat steun eene wet of op eene wettelijke verordening."

Wij vernemen dat het Diocesaan kapittel van 's Bo in navolging van het Metropolitaan kapittel, aan Zi Heiligheid heeft verzonden een adres van deelne in het leed, dat Zijne Heiligheid door een ged Zijner tot opstand verleide onderdanen in de Kerkel Staten wordt aangedaan.

Wij kunnen met genoegen melden, dat het dioces kapittel van Haarlem insgelijks een adres van leed voel en deelneming aan Zijne Heiligheid opzendt.

Heden (20 December) werden wij, en gewis o zeer vele Katholieken van Nederland, op eene sma lijke wijze verrast bij het ontvangen van het berig het onverwacht en plotselijk overlijden van den edelen heer J. H. van Gent, in leven Ridder der O van den H. Gregorius den Groote en lid van den G meenteraad der stad Schiedam, welke droevige gebe tenis den 29. November te Alexandrië in Egypte plaats gehad. Die waardige ijveraar voor het goe wiens nagedachtenis in zegening zal blijven, overle in den bloeijenden leeftijd van ruim 42 jaren, na kortstondige doch hevige ongesteldheid, en nog tij voorzien te zijn geweest van de Genademiddelen H. Kerk. Al wie den waardigen afgestorvene van gekend heeft, kan beseffen hoe groot dit verlies zijne geliefde echtgenoote en kinderen, voor zijne a tingwaardige ouders en bloedverwanten is. De he van Gent was een dier deugdlievende en van geloo ijver blakende Katholieken, die het goede overal, w hij het ontmoette, gaarne bevorderde. De goede za verliest dus in hem een harer ijverige en werkdadig voorstanders, en het schijnt dat God, die zijn trouw dienaar op aarde reeds zichtbaar zegende, hem rij geacht heeft voor den hemel. Mogen zijne verdienste hem volgen!

Wij bevelen de ziel van den overledene in de god vruchtige gebeden der nederlandsche Katholieken, d het met ons innig zullen betreuren, dat de heer va Gent, van eene pelgrimreis naar de H. Plaatsen teru keerende, het geluk niet meer heeft gehad, behoude den vaderlandschen bodem te bereiken (1). (*K. N. S*)

Als een kuriositeit in den tegenwoordigen tijd, meld de *Stoompost* het volgende, als der vermelding niet o waardig. Bij de overgroote menigte aanvragen om spoo wegen en de petitiën voor en tegen bepaalde lijnen mo er eene dezer dagen bij het ministerie van Bin Zaken zijn ingekomen, die voor zoo ver wij weten tot nog toe niet is publiek gemaakt, en wel van de g meente Koukerk, waarin verklaard wordt, dat naar aanleiding der aanvrage van de Hollandsche spoorwe maatschappij, ter aansluiting der lijn naar Leiden en die lijn over Koukerk zou loopen, maar dat zij daar tegen petitioneert, als zijnde de daar bestaande midd len van vervoer voldoende en dus gevaar loopende v door den nieuw aan te leggen spoorweg benadeeld worden. Zij verzoeken dus van eene spoorweglijn ver schoond te blijven!

Omtrent den spoorweg van Scheveningen, 's Ha Gouda, meent de *Stoompost* te kunnen verzekeren dat die koncessie tot nog toe niet is verleend, ma dat aan belanghebbenden van wege den minister v Binnenlandsche Zaken eenige voorwaarden zijn gesteld waarop binnen een bepaalden tijd antwoord wordt ge wacht, waarna Z. E. gezind zoude zijn eene voordra aan den Koning te doen. Hetzelfde zou hebben plaa gehad hebben met de aanvraag van de Hollandsche spoorweg-maatschappij.

Omtrent de stemming over de spoorweg-wet bij de Eerste Kamer, gelooven wij, wat ook door sommige bladen is medegedeeld, dat daaromtrent niets met zeker heid te zeggen valt. Er zijn nog een aantal leden, di met betrekking der door hen uit te brengen stem zich volstrekt niet hebben uitgelaten. Van eene bepaalde nu reeds op te geven meerderheid, kan er dus nog geene sprake zijn. (*'s Grav. Nieuwsb.*)

Door den minister van Binnenlandsche Zaken zijn bij de dienst van den Rijkstelegraaf benoemd tot tele grafisten der 3de klasse, de leerlingen J. D. Hoekwate en H. M. A. A. Heymoolen.

Men verneemt, dat de Heer G. H. Geerlings, tijde lijk direkteur van de kweekschool voor schoolonderwij zers te Haarlem, voor die betrekking heeft bedankt.

(1) De heer van Gent had, naar wij vernomen hebben, in den nazomer dezes jaars een pelgrimstogt naar het Heilige Land ondernomen, in gezelschap van de Wel-Eerw. heeren Leeuwen, Pastoor te Schiedam, en Snickers, Pastoor te Scheveningen. Nadat bij herhaling de gunstigste brieven waren ontvangen, zag men reeds de terugkomst der geachte pelgrims omstreeks het naderende Kerstfeest, hoopvol te gemoet. Helaas! de mensch wikt, maar God beschikt.

Het provinciaal geregtshof in Noord-Holland heeft den uitspraak gedaan in de zaak van Henrikus Swaafs, beschuldigd van poging tot moord op zijne huisvrouw. Het hof heeft den beschuldigde schuldig verklaard en hem veroordeeld tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van 18 jaren en in de kosten.

Z. M. heeft benoemd: tot burg. der gem. Veere c. a. en Zouwepo der c. a., mr. J. Snijder; op zijn verzoek eervol ontslagen, als schoolopziener in het derde schooldistrikt der prov. Zeeland, mr. J. van der Feen; goedgekeurd de benoeming van C. Kruys Gz., tot sekretaris der gem. Vriesenveen.

EERSTE KAMER.

Avond-Zitting van Vrijdag 23 December.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1860 voortgezet.

Daar niemand meer het woord over het Vde hoofdstuk (*Departement van Binnenlandsche Zaken*) verlangde te voeren, werd dat hoofdstuk in stemming gebragt en daarbij met algemeene (27) stemmen aangenomen.

Desgelijks werden zonder beraadslagingen aangenomen de hoofdstukken VI en VII (*Departement van Hervormde Eeredienst enz.* en *Departement voor de Zaken der Roomsch-Katholieke Eeredienst*) met algemeene (29) stemmen.

Over hoofdstuk VIII (*Departement van Marine*) werd het woord gevoerd door de HH. Hartsen, van Swinderen en Franssen van der Putte.

Hoofdstuk VIII werd daarop met algemeene (27) stemmen aangenomen.

Hoofdstuk IX *A* (*Nationale schuld*) werd zonder beraadslaging met algemeene (27) stemmen aangenomen.

Over hoofdstuk IX *B* (*Departement van Finantiën*) spraken de HH. Fransen van der Putte en van Andringa de Kempenaer.

Hoofdstuk IX *B* werd daarop met algemeene (30) stemmen aangenomen.

Daarna kwam in behandeling hoofdstuk X (*Departement van Oorlog*). Het woord werd gevoerd door de HH. van Rijckevorsel, Cremers, van Andringa de Kempenaer en Fransen van der Putte.

Hoofdstuk X werd daarop met algemeene stemmen aangenomen.

Zitting van Zaturdag 24 December.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1860 voortgezet.

Over hoofdstuk XI (*Departement van Koloniën*) spraken de HH. van Rijckevorsel, van Nispen van Pannerden, Fransen van der Putte en van Beeck Vollenhoven.

Hoofdstuk XI werd daarop in stemming gebragt en daarbij met 29 tegen 2 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de HH. van Rijckevorsel en van Nispen van Pannerden.

Hoofdstuk XII (*Onvoorziene uitgaven*) werd zonder beraadslaging met algemeene (31) stemmen aangenomen.

Verder werd nog gesproken door de HH. van Andringa de Kempenaer, van Rijckevorsel, de Voorzitter, Cremers, Fonckens, Michiels van Kessenich en van Swinderen. De heer van Nispen van Pannerden stelde voor dat de Kamer hare werkzaamheden zou verdagen tot in Januarij of in de eerste helft van Februarij.

De heeren de Vos van Steenwijk, Michiels van Kessenich, Cremers, van Eysinga, van der Lek de Clercq en van Sasse van Isselt voerden daarover nog nader het woord, waarna het voorstel in stemming werd gebragt en daarna met 22 tegen 7 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: van der Lek de Clercq, Borski, van Rijckevorsel, de Vos van Steenwijk, Cremers, Fonckens en Hartsen.

De Kamer is daarop gescheiden.

'S GRAVENHAGE, 25 Dec. H. M. de Koningin is met Z. K. H. den Prins Alexander heden middag ten 4½ ure met den gewonen spoortrein uit Rotterdam van H. D. buitenlandsche reis in deze residentie teruggekomen. H. M. en de Prins bevinden zich in goeden welstand. H. M. werd aan het station verwelkomd door Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, door Z. D. H. den Hertog van Saxen-Weimar, door den Graaf van Randwijk en door den Burgemeester der residentie.

VIANEN, 24 Dec. Door den hoogheemraad der vijf Heerenlanden is een adres aan de Eerste Kamer gezonden, tot verwerping van het spoorwegplan der Regering.

OSS, 22 Dec. Dezer dagen is onder Nistelrode, door een twintigtal jagtstroopers feitelijk verzet geboden tegen eenige opzieners der jagt. Zelfs is van weerszijde gevuurd. Mitsdien ziet men thans in den omtrek van die gemeente sedert eenige dagen, geregeld patrouilles te paard, van de omliggende brigades maréchaussée.

LEIDEN, 23 en 24 Dec. Boter, 1ste kwal. *f* 1,07½ a *f* 1,20; 2de kwal. *f* 0,87½ a *f* 1,05 per Ned. ℔.

HOORN, 24 Dec. Hoogste graanprijzen. Tarwe *f* 9; Wintergerst *f* 6; Haver *f* 4,50; Paardenboonen *f* 7,50; Bruine dito *f* 9,75; Gele dito *f* 9,25. Boter per Ned. ℔ *f* 1. Kippen a *f* 1; aangevoerd 287 stuks. Kipeijeren a *f* 4 per 100 stuks. Eendeijeren a *f* 4 per 100 stuks; aangevoerd 3400 Eenden a *f* 0,70 per stuk.

ALKMAAR, 24 Dec. Ter kaasmarkt van gisteren zijn aangevoerd: 706 stapels kaas, wegende te zamen 165,561 Ned. ℔. De prijs was: kleine kaas *f* 31,75, kommissie *f* 32, middelbare *f* 31,50, per 50 Ned. ℔.

— De graanprijzen waren als volgt: Tarwe *f* 9,25; Rogge *f* 7,25; Gerst *f* 6,25; Chevalier [illegible]; Haver *f* 4,50; Paardenboonen *f* 7,25; Bruine dito [illegible]; Witte dito *f* 11; Groene Erwten *f* 16; Graauwe dito *f* 16,25; Vale dito *f* 14,50; Kanariezaad *f* 11.

De telegraaf van heden meldt het volgende:

TEXEL, 27 December. Gestrand in de Eijerlandsche Gronden (Texel) het Engelsch schip *Glenorchy*, kapt. Alister, van Soerabaya met rijst naar Amsterdam, de ekwipage is gered.

PARIJS, 27 Dec. De *Univers* heeft eene tweede waarschuwing ontvangen wegens het artikel en het adres van den heer Veuillot. De reden voor die waarschuwing opgegeven is, dat indien de kwestie, door den *Univers* behandeld, vrijelijk kan worden bediskussieerd, het niet geoorloofd kan zijn om te trachten in Frankrijk onder een godsdienstig voorwendsel, eene staatkundige beweging te organizeren.

MADRID, 26 Dec. De Koningin is heden voormiddag van eene prinses verlost.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Dec. De *Pays* berigt dat het Kongres waarschijnlijk den 19n Jan. zijne eerste zitting zal houden; dat berigt is in verband met een van vroeger, volgens hetwelk het kabinet der Tuilerieën, naar aanleiding van een door het kabinet te St. Petersburg gedanen stap, aan de mogendheden, die het Kongres zullen vormen, verwittigd had dat de opening der beraadslagingen veertien dagen verdaagd was, aangezien prins Gortschakoff niet eerder dan den 12n dier maand Petersburg kon verlaten.

De vertegenwoordigers van Sardinië en Napels zijn benoemd of staan het te worden. Dezer dagen is door Viktor Emmanuel het dekreet onderteekend, waarbij de heeren de Cavour en Desambrois gelast worden hun land te vertegenwoordigen. Ten aanzien van het koningrijk der Beide Siciliën is 't bijna zeker dat de markies Antonino, zaakgelastigde te Parijs, en de heer Canofari, Napolitaansch gezant bij het Turijnsche hof, op het Kongres zullen verschijnen. De laatstgenoemde diplomaat is naar Napels vertrokken om instruktiën te ontvangen.

— De heer Louis Veuillot, hoofdredakteur van den *Univers*, geeft in zijn blad, het middel aan, om de gevoelens van Frankrijks Katholieken aan den H. Vader kenbaar te maken. In tegenstelling der revolutionnairen, die hunnen haat tegen den Paus in schotschriften en dagblad-artikels bot vieren, spoort de heer Veuillot aan om overal adressen van liefde en trouw te teekenen, gelijk dat in Frankrijk, te Lyon, Boulogne en andere steden geschiedde. Hij geeft het voorbeeld met een door hem onderteekend adres mede te deelen. [Hoe de heer Veuillot deze raad bekomen is, meldt de telegraaf van heden. *Red.*]

— De *Univers*, na het vlugschrift *Le Pape et le Congrès* geanalyzeerd te hebben, bepaalt zich, voor het oogenblik, bij de onderstaande regels, onderteekend door den heer Louis Veuillot:

„Het beruchte geschrift is er dan. Zijn belangrijkheid bestaat niet, zooals men ziet, in inwendige kracht en in de nieuwheid der redenen, welke het geeft. Mogen die redenen aan diskussie onderworpen worden, dan zullen zij er niet tegen bestand zijn: de geschiedenis, het regt der Christen volken, en der kroonen, verwerpen ze evenzeer. Is het bepaald dat zij op het Kongres het overwigt zullen hebben, dan zijn wij aan den vooravond van de grootste en angstbarendste gebeurtenissen welke de wereld zal kunnen zien en de negentiende eeuw zal aan het nageslacht een langdurige verschrikking nalaten.

„Wij laten de konkluzie der brochure hier volgen. Wie de schrijver er van moge zijn, zijn gezag op de Katholieken zal van geener waarde wezen. Al onze Bisschoppen, behalve twee of drie, hebben gesproken en de H. Vader heeft hen geantwoord: De gevoelens van Pius IX over de volbragte feiten, welke men tegen de heilige regten van den Paus opwerpt, zijn ons bekend. De kus, dien men hem heden geeft, zal hem noch niemand misleiden. *Dixitque illi Jesus: Amice ad quid venisti?*"

— De *Constitutionnel* is diep geroerd over het fraaije plan om Rome tot een nieuw Jeruzalem te maken en verklaart dat zielen en harten er rust en vrede zullen komen zoeken, even als men aan de badplaatsen gezondheid gaat halen."

— Dezer dagen is in een der Parijsche schouwburgen een nieuw spektakel-stuk opgevoerd getiteld: „de kaartlegster". De handeling van dit stuk valt voor in de zestiende eeuw, en heeft, naar luid der berigten van alle verslaggevers, een voorval tot onderwerp, van gelijken aard als het gebeurde met het kind Mortara; het schijnt met het oog hierop vervaardigd te zijn en vloeit dan ook over van zinspelingen op die gebeurtenis. Het is der aandacht niet ontgaan, dat de Keizer en de Keizerin de eerste voorstelling van dit drama hebben bijgewoond, en dat de Keizer verscheidene malen aan het publiek het teeken van toejuiching gaf. Wat hierbij nog opmerkelijk mag heeten is dat, hoewel een zekere Viktor Djour als schrijver van „de kaartlegster" op de tooneelbiljetten voorkomt, iedereen daarvoor de heer Mocquard, partikulier sekretaris des Keizers houdt. Volgens een der verslaggevers neemt de heer Mocquard dan ook dankbaar alle komplimenten in ontvangst, die den schrijver van dit stuk wegens den goeden afloop worden aangeboden.

— Z. K. H. de prins van Oranje heeft jl. Woensdag het middagmaal gebruikt bij markies von Wächter, Wurtembergsch gezant bij het Fransche hof, en Vrijdag met den Keizer in het bosch van Marly gejaagd.

— Berigten uit Florence melden dat de heer Buoncompagni daar was aangekomen en zijne funktiën als goeverneur-gen. van het vereende Toskane en het Emiliaansche aanvaard had. De bevolking en de overheden waren hem te gemoet gegaan en hadden hem plegtig en met veel geestdrift ontvangen.

— Een telegraaf uit Madrid houdt in dat de Regering op het spoor is gekomen van de verspreiding van Protestantsche traktaatjes onder de behoeftige klassen, en dat dadelijk maatregelen genomen zijn die verspreiding te keer te gaan.

— Men berigt dat de Spaansche regering het leger in Marokko op 80,000 man wil brengen, en even zoo het leger in Spanje. Men vreest dat de Spaansche financiën hierdoor zullen lijden zoowel als nijverheid en landbouw, welke laatste werklieden mist. En zelfs 80,000 man acht men voor den oorlog niet genoeg, aangezien Frankrijk in Algiers, dat nog beter tot den strijd geschikt is dan Marokko, met 100,000 man moeite had het volk in toom te houden.

— Een uit Konstantinopel ontvangen dépêche dd. 21 dezer berigt dat de porte Ahmed Vefik Effendi tot ambassadeur te Parijs benoemd heeft.

ENGELAND.

LONDEN, 25 Dec. Eene deputatie van vrienden des vredes hebben aan Lord John Russell, een geschrift overhandigd, waarin zij verklaren dat de Chinezen het regt hadden Britsche oorlogschepen de verdere vaart op den Peï-Ho te verbieden, dat de oorlog tegenwoordig door gezanten op eigen gezag verklaard werd en dat zij hoopten de Regering geen onregtvaardigen oorlog te zien aanmoedigen. Lord John Russell hadt de deputatie zeer hoffelijk ontvangen, maar verklaarde dat hun geschrift bij het voorstellen der feiten dwaalde.

— In berigten uit China, dd. 17 Oktober, worden de geruchten gelogenstraft die nopens den toestand van het Russische gezantschap te Peking geloopen hadden. Luidens officiele depêches geniet dit gezantschap in de hoofdstad van het Hemelsche rijk de grootste veiligheid en vrijheid.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 25 Dec. De *Preussische Zeit.* behelst het volgende:

Een der eerste dekreten van den regent van Pruissen was de vernietiging van het verbod, 'twelk de Israëlitische grondeigenaars buiten de provinciale en kantonale raadsvergaderingen sloot. Eenige dagen geleden vertoonden zich voor het eerst in den raad van het distrikt Breslau eenige Israëlieten, bezitters van adellijke goederen. Een lid, tot den adel behoorende, verzette zich tegen hun ontvangst, maar de goeverneur, die de vergadering voorzat, verklaarde als orgaan van het goevernement, hoewel hij als lid der vergadering zich tegen hunne toelating verzette, dat hij niet mogt veroorloven dat de kwestie bediskussieerd werd.

Toen stelde de graaf Sauma Jeltsch voor uit de kas van de Kreits 2 gouden frederiks (21 gulden) aan de Joden te betalen, die van het ministerieel verlof geen gebruik maakten en op de vergadering niet verschenen. Dat honend voorstel is door de belanghebbenden aan den prokureur des Konings voorgelegd.

ITALIE.

TURIJN, 23 Dec. De eerste bijeenkomst van den Koning met graaf Cavour heeft gisteren plaats gehad. Het vlugschrift: „De Paus en het Kongres" wordt hier als het sinds lang verwachte manifest van Napoleon III beschouwd.

— Generaal Stefanelli zegt in eene proklamatie aan zijne soldaten, dat hij het vaandel van Viktor Emmanuel slechts volgt wijl hij gezworen heeft zich niet meer te laten regeren door hen, die bij Solferino tegen hem streden. Men beweert dat die verklaring is uitgelokt door een brief van den groothertog van Toskane aan den generaal, waarin de Vorst zijn troonsherstelling als uitgemaakt mededeelt, en zegt te verwachten, dat het Toskaansche leger hem getrouw zal zijn. De generaal tracht zich daardoor in zijn post te handhaven.

BELGIE.

BRUSSEL, 24 Dec. De bisschop van Brugge heeft aan de geestelijkheid van zijn diocees de brieven medegedeeld, welke hij den H. Vader dit jaar heeft toegezonden tot vertroosting in diens benarden toestand, alsmede de treffende antwoorden, welke Z. H. daarop gegeven heeft. Ook zendt de bisschop hen het adres dat de Belgische bisschoppen, den 4 Nov. te Mechelen vereenigd, aan den Paus gezonden hebben en het daarop ontvangen antwoord.

STADSNIEUWS.

240ste Staats-Loterij. (Prijzen van *f* 1000 en daarboven.) 3de Klasse, 1ste Lijst: N° 9405, 10062 en 14397 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 27 December.

BEVALLEN (22 Dec.): C. Poort, geb. Men-ingh, D. - J. C. W. Bom, geb. Chasté, Z.

OVERLEDEN (20 Dec.): J. H. van Ogtrop. - L. A. J. van Riel, 76 j. - W. M. Lusink, geb. Raan. — (21 Dec.): A. P. A. Gouverneur, geb. Kok, 33 j. - E. J. Meyling, geb. Berkhout, 55 j. — (24 Dec.): H. H. Frankemölle, 87 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fonds		24 DEC.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	106½ a		
Nederl. Bank	4 ″			
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63 13/16	63⅞	63 15/16
Dito Dito	3 ″	76		
Dito Dito	4 ″	98		
Oost-Ind. Leening	4 ″	96¾		
Amortis. Syndik.	3½ ″			
Handel-Maatsch. op rescontre				
Aand. Holl. Spoorweg.				
Leening idem	4½ pCt.			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ ″			
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ ″			
Dito bij *Rothschild*	2½ ″	52		
Frankrijk, Certifikaten	3 ″			
Spanje, Obligatiën	1¾ ″	32½	32 9/16	32 9/16
Dito	3 ″	43 13/16		
Dito Binnenl.	3 ″	41 15/16		
Amortisable Schuld				
Bewijzen Coupons				
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	43¾	43⅞	
Dito 1856/1859	3 ″	42 5/16	42⅜	
Dito Uitgestelde				
Rusl. Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	103⅞		
Dito bij idem 1828/1829	5 ″	102⅛		
Cert. bij idem 1831/1833	5 ″	85¾		
Dito bij idem 1840	4 ″	81¼		
Dito bij *Stieglitz*	4 ″	81¼		
Dito Nieuwe	4 ″			
Dito 5de Serie	5 ″	90⅝	90⅞	90⅞
Dito 1855, 6de Serie	5 ″	99⅝	99 11/16	99⅝
Dito adm. te Hamburg	5 ″	90¼		
Dito dito te Londen	5 ″			
Dito dito dito	4½ ″			
Dito dito dito	3 ″	63 15/16		
Inschrijving in Assignat.	6 ″			
Certifikaten van dito	6 ″			
Spoorweg Aktiën	5 ″			
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	160¼		
Obligatiën	4 pCt.			
Pruissen, Obligatiën	4½ ″			
Dito 1859	5 ″	102½		
Aandeelen 1854	3½ ″	204½		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 ″			
Dito dito	4 ″			
Dito Metalliek	5 ″	54 1/16	54 5/16	54 5/16
Dito dito	2½ ″	28 15/16	29	28 15/16
Dito Rente Amsterdam	5 ″	73⅜	73⅝	
Dito Nationale 1854	5 ″	58⅞	59 1/16	59 1/16
Weener Bank-Aktiën	*f*	833	834	
Dito Aand. fl. 250, 1839	″			
Dito dito ″ 250, 1854	4 pCt.	274		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				
Napels. Cert. bij *Lam. en B.*	5 ″			
Dito bij *Rothschild*	5 ″			
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 ″			
Dito	3 ″			
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 ″			
Dito 1839 van £ 100	5 ″			
Dito 1843 ″ £ 100	5 ″			
Dito 1852	4½ ″			
Dito 1858	4½ ″			
Sardinië	5 ″			
Peru, Geldl. 1854	4½ ″			
Dito te Parijs				
Ecuador, Oblig. 1855	1 ″	12½		
Venezuela, Obligatien	3 ″	26⅞		
Dito	1½ ″	14⅛		
Grenada, Obligatiën	4 ″	15¾	15 13/16	
Dito Uitgestelde		4 13/16		
Mexiko Obligatien	3 ″	26⅜		
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C.*, Lr. A	″			
Dito dito ″ B	″			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Illinois Spoorweg Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	81⅞		
Galvest. Spoorweg Oblig.	8 ″			
Louisiana	5 ″			
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 ″			

Handel-Maatschappij kontant 125½; dito Leening 1858 5 pCt. —; Russische Spoorweg volgefourneerde 223¼, ½; Hypotheek 4½ pCt. —; Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope 3 pCt. 122½; Eng. Rijn *f* 128.

Ofschoon met minder handel is de stemming der markt geheel onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 4 pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 27 December tot 2¾ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64 1/16; Aand. Handel-Maatsch. —, Spanje, Binnenl. 3 pc. —; Rusl., Obl. bij Hope en C°. 5 pc. 103⅞, Cert. bij Stieglitz 1855, 6de serie [illegible] Oostenrijk, Met. 5 pc. 54¾, dito, 2½ pc. 29⅜; [illegible] Amst. 5 pc. 74⅛, dito Nationale 1854 5 pc. 59 13/16.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55 5/16	2/m. Livorno	*f* 38¼
Zigt ″	″ 55 11/16	″ Napels	″ 78½
2/m. Bordeaux	″ 55	3/m. Petersburg	″ 168
½/m. ″	″ 55⅜	6/w. Weenen	″ 92½
3/m. Madrid	″ 240	″ Augsburg	″ 99
″ Cadix	″ 241	″ Frankfort	″ 99¾
″ Sevilië	″ 238	2/m. Hamburg	″ 35
″ Bilbao	″ 238	Zigt ″	″ 35 3/16
″ Lissabon	″ 40⅜	2/m. Londen	″ 11.60
″ Porto	″ 40¼	Zigt ″	″ 11.65
2/m. Genua	″ 45½	Rotterdam	″ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 26 Dec. Rente kont. 4½ pc. 96.50, in likw. 3 pc. 70.10; Credit mobilier 840.—; Fr.-Oost. Spoorw. 565.—; Russ. Spoorw.-Aktiën 495.—; Spanje 1¾ pc. 35⅝; 3 pc. 43¼; Passive —; Cred. Spanje —.—; Rom. Leening —.

LONDEN, 24 Dec. Cons. 95½ a ⅝; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexiko 22⅛ a ⅜; 4½ pc. Peru 91½; 3 pc. id. —; 4½ pc. id. doll. bonds —; Grenada uitgest. — a —; id. werkelijke 16½ a —; 5 pc. Venez. 28¾ a 29; 2¼ pc. id. 14¾ a 15; 5 pc. Port. 46¼ a —; 3 pc. Spanje 45¼ a ½; 1½ pc. id. 33⅜ a ⅝; Coupons — a —; Passive — a —; 4½ pc. Russen 100 a 101; 5 pc. id. 110 a —; 2½ pc. Holland 66½ a —; 4 pc. id. 101 a —; Illinois Shares 62 a —; id. 7 pc. Oblig. 79 a —; Sardinië 84½ a —; Ecuador 13 a —.

WEENEN, 24 Dec. Met. 5 pc. 72.50; 2½ pc. —.—; Nat. 79.20; Loten 1854 4 pc. 114½; Bank-Aktiën 900; Noord-Baan-akt. —; Oostenr. Cred. Loten —; Cred. Anst. 208.20; O.-Fr. Spoorw.-akt. 276.50; Lomb. Venetiaans. —.—, Nieuwe —.—; Wissel op Londen 3/m. 12.45, Parijs —.—; Frankf. —; Amst. —.—; Goud 24; Zilver —.

BERLIJN, 24 Dec. Metalliek 5 pc. —; Nationale 62⅜, Stiegl. 5de serie 94¾; 6de id. 104⅛; Rusland 5 pc. —, Nieuwe 3 pc. 64½; Pruiss. Staats. 4½ pc. 99; id. Nieuwe 5 pc. 104⅞; Fr. Oost. Spoorw. —; Credit 82; Wissel op Londen 3/m. 6 th. 17⅜, Parijs 78¾, Hamburg 149⅝, Amst. zigt 141⅛, 2/m. —, Weenen 79⅛, Petersburg 97¼.

HAMBURG, 24 Dec. Mexikanen —, Spanje 3 pc. 39½, 1¾ pc. 30¼, Rusland 3 pc. 62, 4½ pc. —, Vereinsb. 98¾, Noord-Duits. bank 85½, Wiss. op Lond. —.—, Amst. —.—, Diskonto —.

FRANKFORT, 24 Dec. Metalliek 5 pc. —; Nation. 61⅝, Cred. Akt. 194, Spanje 3 pc. —, 1½ pc. 31⅞; Bankakt. —, Wissel op Londen —, Weenen 93⅜, Parijs —, Diskonto —.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 27 Dec.

Rogge onveranderd: 124 ℔ Pruiss. *f* 218, 115 ℔ Petersb. *f* 184.

MIDDELBURG, 22 Dec. Ten gevolge van de vorst zijn onze kaaijen en nagenoeg de helft der haven digt gevroren, waardoor alle aanvoer uit onze naburige eilanden is verhinderd, en daar verre de meeste onzer Walchersche landlieden om der bevroren wegen wille ook niet konden leveren, zoo ging er heden in den handel nagenoeg niets om. In de prijzen is ook geene noemenswaardige verandering op te geven. Men noteert Raapolie *f* 39; Patentolie *f* 41¼; Lijnolie *f* 34½ per vat op 6/w.; op kontant *f* 1 lager. Harde Lijnkoeken *f* 9½ per 104 stuks.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 26 Dec. Sandberg, Bellatrix, Batavia.
HELVOET, 25 Dec. Struis, de Hoop, Lissabon.
BROUWERSHAVEN, 24 Dec. Bunk, Vier Gebroeders, Batavia.

UITGEZEILD:

HELVOET, 26 Dec. Osprey (st.), Liverpool.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

HULL, Ocean Queen, Wm. Farr: 569 staven, 457 platen IJzer, Wm. Kolkman, te Dordrecht.

DORDRECHT.

CARDIFF, William Henry, Wm. Mitchell: 8964 staven; 171 bossen IJzer, Wm. Kolkman.

Voor de bedroefde Weduwe met hare vier Kinderen: Een Coupon *f* 3.96.

Advertentiën.

(2139) Heden overleed, voorzien van de laatste HH. Sacramenten der Stervenden; tot mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, in den ouderdom van 58 jaren en ruim 10 maanden, mijn dierbare Echtgenoot de Heer ADRIANUS VAN VUUREN Gz., oud Lid der Provinciale Staten van *Utrecht*, en sedert 1836, Wethouder der gemeente *Montfoort*.

MONTFOORT, 21 December 1859. WED. A. VAN VUUREN Gz. VAN MEURS.

Men vraagt tegen een ruim genot en om dadelijk in dienst te treden, op eene R. K. Kostschool, een **HULPONDERWIJZER**, in staat om de Hollandsche en de beginselen der Fransche taal te onderwijzen.

Adres onder Lett. A. bij den Heer P. N. VERHOEVEN, te 's Bosch, brieven *franco*. (2144)

Een jong Mensch verlangt, tot uitbreiding [...]ner Affaire, te leenen [...] borgtogt de somma van *f* **1500** of **2000** à 6 [...] Rente en te bepalen aflossing in termijnen of in [...] op aanvragen zal een geestelijke worden aangew[...] ten einde de noodige informatiën te kunnen nemen [...] Personen en Zaken. Inclineerende gelieve zich per *fra*[...] brieven te melden bij den Uitgever dezes, onder Let[...] (2[...]

HUISHOUDSTER.

Een ongehuwd **Persoon**, met een zeer d[...] Zaak en niet onbemiddeld, verlangt ter Bestiering [...]ner Huishouding, tegen Februarij of Mei a. s., [...] fatsoenlijk burger **Dochter**, van de R. K. Godsd[...] tusschen de 30 en 36 jaren, bewijzen van eerlijk[...] en trouw, gezond gestel en goed uiterlijk. Hierop [...]flecterende adressere men zich met *franco* brieven [...] ter Z. bij den Papierhandelaar J. A. VAN ZIJL te Haa[...]
(2150)

BERIGT.

Op Dingsdag 3 Januarij 1860, 's namiddags ten 4 u[...] zal de Notaris REIJNDERS, residerende te Ven[...] op verzoek van Mevrouw de Weduwe ROUSSEAU, R[...]tenierster, wonende te Venraij, bij den Heer Secreta[...] VAN DER BORGH, aldaar openbaar ten meestbieden[...] op crediet verkoopen:

1. Een in het dorp Venraij (Limburg) aangena[...] voor alle nering en bedrijf gunstig gelegen **HUIS** [...] ruimen **Kelder, Keuken, Zaal, 2 Bened**[...] en **8 Bovenkamers**, grooten **Zolder**, benev[...] **opene Plaats, Remise, Stalling, Wasch**[...] **Huis** en **Tuin**, te zamen groot 14 roeden 40 elle[...] door Mevrouw de verkoopster bewoond.

2. Een perceel **BOUWLAND** onder Venraij, op [...] Landwerde gelegen, groot 32 roeden 95 ellen, palen[...] M. GOEMANS en den Heer VERBLAKT.

3. Een perceel **DENNENBOSCH** aldaar in de O[...]trumsche heide gelegen, groot 1 bunder 3 roeden 50 elle[...] palende de Weduwe GOEMANS en den Heer ROUSSEA[...]
(2146) *ZEGT HET VOORT.*

In den Boekhandel van C. L. VAN LANGENHUYSE[...] en zijne gewone Correspondenten is verkrijgbaar:

Het 3de Boekdeel van de

CHRISTELIJKE ZEDELEER

der Evangelische Waerheden,

aen het Christenvolk in Zon- en Feestdaegsche Sermo[...]nen, voorgedragen door den Eerw. Pater FRANS HUNOL[...] Priester der Societeit Jesu. Nauwkeuriglijk vertaeld do[...] H. COEKELBERGHS, P. M. OLIVIERS en F. R. DE BECKE[...] Priesters van het Aertsbisdom van Mechelen.

NB. Het volledig werk bevat 24 Boekdeelen in 8°, die worden verdeeld in 6 afdeelingen, waarvan de [...] handelt van den *christelyken levensstand* in 't algeme[...] en in 't byzonder; de 2de van den *slechten christen*, [...] de zeven hoofdzonden en hare dochters; de 3de [...] den *boetveerdigen christen*, en van al wat de christel[...] boetpleging betreft; de 4de van den *goeden christen* [...] diens voornaemste deugden; de 5de van 't *laetste ein*[...] *des christen*, en de vier uitersten; de 6de van de *voor*[...]*beelden des christen*, dat is, van den levenden en ste[...]venden Jesus, van Maria, van de Engelen en Heilige[...]

Prijs van ieder Boekdeel . . . . . *f* 1.[...]
″ van het volledig werk . . . . . ″ 30.[...]

L'ORPHELINE

(Orfanella)

HISTOIRE CALABRAISE,

par le PÈRE PROCIELLO, Societ. Jesu.

1 volum 8° 380 pages traduit de l'italien. Prix *f* 1.[...]

En is aan H. H. Inteekenaren verzonden, de 20, [...] en 22ste Aflevering van

DE CANTOR.

Verzameling van Kerkmuziek, voor drie en twee[...]lijke stemmen, eenvoudige en zachtluidende Muziek [...] met eene vierstemmige Orgelpartij, geschikt om jonge[...]ren organisten den weg te banen tot meer ontwikkel[...] orgelstukken.

Deze 3 afl. bevatten Missa Solemnior. . . . [...]
Partituur dezelfde Mis . . . . [...]
Voor HH. Inteekenaren op de Cantor kost ze slechts [...]
De vorige afleveringen zijn ook nog voorhanden.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN Drukker en Uitge[ver].